

Ontwerpbesluit van

tot wijziging van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling en het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft in verband met de introductie van de mogelijkheid om een deel van de waarde van de aanspraken op ouderdomspensioen of op periodieke uitkeringen van oudedagsvoorzieningen in de derde pijler op de ingangsdatum daarvan te laten afkopen

Op de voordracht van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van , nr. ;

Gelet op de artikelen 43, tweede lid, 46, zesde lid, en 69a, vijfde lid, van de Pensioenwet, de artikelen 54, tweede lid, 57, zesde lid, en 80b, vijfde lid, van de Wet verplichte beroepspensioenregeling en artikel 4:20, derde lid, van de Wet op het financieel toezicht;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van [niet invullen],

HEBBEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

ARTIKEL I. WIJZIGING VAN HET BESLUIT UITVOERING PENSIOENWET EN WET VERPLICHTE BEROEPSPENSIOENREGELING

Het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 7a wordt onder verlettering van de onderdelen c en d tot de onderdelen d en e een onderdeel ingevoegd, luidende:

c. het recht op afkoop van een deel van de waarde van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen, bedoeld in artikel 69a van de Pensioenwet dan wel artikel 80b van de Wet verplichte beroepspensioenregeling; .

B

Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het vijfde lid komt te luiden:

5. De uitvoerder verstrekt de deelnemer of gewezen deelnemer op verzoek informatie over de consequenties voor de deelnemer of gewezen deelnemer van het gebruikmaken van één of meerdere keuzemogelijkheden waarin de pensioenregeling voorziet. De uitvoerder wijst hierbij nadrukkelijk op de mogelijkheid dat, voor zover van toepassing, het gebruikmaken van de keuzemogelijkheid invloed kan hebben op de verschuldigde inkomensbelastingen en premie volksverzekeringen en het recht op inkomensafhankelijke regelingen en wijst de deelnemer of gewezen deelnemer op de wijze waarop hierover meer informatie kan worden verkregen.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

7. In aanvulling op het vijfde lid omvat de informatie die de uitvoerder op verzoek van de deelnemer of gewezen deelnemer verstrekt over de consequenties van het gebruikmaken van het recht op afkoop van een deel van de waarde van de opgebouwde aanspraken op

ouderdomspensioen, bedoeld in artikel 69a van de Pensioenwet dan wel artikel 80b van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, in ieder geval:

- a. de afkoopwaarde en de hoogte van het periodiek uit te keren ouderdomspensioen vanaf de ingangsdatum van het pensioen als gebruik wordt gemaakt van het afkooprecht; en
- b. de hoogte van het periodiek uit te keren ouderdomspensioen vanaf de ingangsdatum van het pensioen als geen gebruik wordt gemaakt van het afkooprecht.

C

Aan artikel 9e, vierde lid, wordt toegevoegd: , alsmede de indicatieve gevolgen op het pensioeninkomen en de indicatieve hoogte van de afkoopwaarde als een deelnemer of gewezen deelnemer gebruikmaakt van het recht op afkoop van een deel van de waarde van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen, bedoeld in artikel 69a van de Pensioenwet dan wel artikel 80b van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, en daarbij kiest voor een afkooppercentage van 5% of 10%. Bij de toepassing van de eerste zin wordt voor de deelnemer uitgegaan van de reglementair te bereiken aanspraken op ouderdomspensioen en voor de gewezen deelnemer van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen.

D

Artikel 16 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het opschrift komt te luiden:

Artikel 16. Afkoopvoet

2. In het eerste lid wordt "de artikelen 66 en 69 van de Pensioenwet" vervangen door "de artikelen 66, 69 en 69a van de Pensioenwet" en wordt "de artikelen 78 en 80a van de Wet verplichte beroepspensioenregeling" vervangen door "de artikelen 78, 80a en 80b van de Wet verplichte beroepspensioenregeling".

ARTIKEL II. WIJZIGING VAN HET BESLUIT GEDRAGSTOEZICHT FINANCIËLE ONDERNEMINGEN WFT

In het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft wordt na artikel 76 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 76a

1. Een aanbieder van een lijfrenteversicherung, lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht als bedoeld in artikel 4:71.0a, eerste en tweede lid, van de wet informeert de consument zes maanden voor het eind van de looptijd van de lijfrenteversicherung, lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht over het keuzerecht om een deel van de waarde van de opgebouwde aanspraak op periodieke uitkeringen als bedrag ineens uit te laten uitkeren.
2. Een aanbieder van een uitkeringsproduct als bedoeld in artikel 4:71.0a van de wet verstrekt de consument op verzoek informatie over de hoogte van de gedeeltelijke uitkering als bedrag ineens, de resterende hoogte van de periodieke uitkeringen na gebruik van het keuzerecht en de hoogte van de periodieke uitkeringen als geen gebruik wordt gemaakt van het keuzerecht.
3. In aanvulling op het tweede lid wijst de aanbieder van een uitkeringsproduct de consument uitdrukkelijk op de mogelijke invloed van de gedeeltelijke uitkering als bedrag ineens op de verschuldigde inkomstenbelasting, de inkomensafhankelijke regelingen en de verschuldigde premie volksverzekeringen.

ARTIKEL III. INWERKINGTREDING

Dit besluit treedt in werking op een koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees

CONCEPT

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

1. Inleiding

Met de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen is een nieuw keuzerecht voor deelnemers geïntroduceerd.¹ Concreet is mogelijk gemaakt dat deelnemers op de pensioeningangsdatum een deel van de waarde (maximaal 10%) van de aanspraken op ouderdomspensioen als bedrag ineens kunnen opnemen (gedeeltelijke afkoop). Eenzelfde keuzerecht is geïntroduceerd voor oudedagsvoorzieningen die zijn opgebouwd in de derde pijler (een lijfrenteverzekering, lijfrenterekening en lijfrentebeleggingsrecht). Een nadere toelichting bij het doel en de voorwaarden die zijn verbonden aan het keuzerecht is te vinden in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel.² Dit besluit strekt tot vaststelling van enkele nadere regels omtrent het keuzerecht om een bedrag ineens op te nemen. Hiertoe worden het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling (Besluit uitvoering PW en Wvb) en het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo) aangepast.

2. Hoofdpijnen van het besluit

2.1 *Wijziging van het Besluit uitvoering PW en Wvb*

Om afkoop van een deel van de waarde van de aanspraken op ouderdomspensioen op de pensioeningangsdatum mogelijk te maken, is het noodzakelijk dat een deelnemer vóór deze datum aan de pensioenuitvoerder kenbaar heeft gemaakt van het keuzerecht gebruik te willen maken. Hiervoor is een goede en tijdige informatievoorziening vanuit de pensioenuitvoerder van belang. Op grond van artikel 43 PW, 54 Wvb en 7a Besluit uitvoering PW en Wvb geldt reeds als uitgangspunt dat een pensioenuitvoerder een deelnemer voor de pensioeningangsdatum informeert over de keuzemogelijkheden die de deelnemer heeft ten aanzien van zijn of haar pensioen. Deze informatie moet op een zodanig tijdstip voor de pensioeningangsdatum worden verstrekt dat het voor een deelnemer mogelijk is een weloverwogen keuze te maken over het al dan niet gebruikmaken van de keuzemogelijkheid. Met dit besluit is artikel 7a Besluit uitvoering Pensioenwet en Wvb aangepast, waardoor wordt geëxpliciteerd dat deze uitgangspunten ook gelden voor het recht op afkoop van een deel van de waarde van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen. Concreet betekent dit dat een pensioenuitvoerder een deelnemer tijdig voor ingang van de pensioeningangsdatum moet informeren over het keuzerecht. Dit betreft in eerste instantie generieke informatie.³

Indien een deelnemer overweegt gebruik te maken van het keuzerecht, kan de deelnemer de pensioenuitvoerder verzoeken meer specifieke en persoonlijke informatie te verstrekken. Een pensioenuitvoerder is verplicht deze informatie te verstrekken. Deze informatieverplichting is met het onderhavige besluit uitgewerkt in artikel 9 Besluit uitvoering PW en Wvb. De informatie dient in ieder geval de volgende informatie te omvatten: de hoogte van de afkoopwaarde ("het bedrag ineens") en de hoogte van het periodiek uit te keren ouderdomspensioen als gebruik wordt gemaakt van het keuzerecht, alsmede de hoogte van het periodiek uit te keren ouderdomspensioen als geen gebruik wordt gemaakt van het keuzerecht.⁴ Deze informatie helpt

¹ Waar in deze memorie van toelichting wordt gesproken van "deelnemer" wordt ook de "gewezen deelnemer" bedoeld.

² Kamerstukken II 2019/20, 35555, nr. 2.

³ In de memorie van toelichting van het wetsvoorstel bedrag ineens, RVU en verlofsparen is toegelicht dat ingeval een deelnemer met een premieovereenkomst of kapitaalovereenkomst gebruikmaakt van de mogelijkheid van waardeoverdracht op de pensioeningangsdatum («pensioenshoppen»), de overdragende pensioenuitvoerder deze generieke informatie dient te verstrekken. Zie Kamerstukken II 2019/20, 35555, nr. 3.

⁴ In de memorie van toelichting van het wetsvoorstel bedrag ineens, RVU en verlofsparen is toegelicht dat ingeval een deelnemer met een premieovereenkomst of kapitaalovereenkomst gebruikmaakt van de mogelijkheid van waardeoverdracht op de pensioeningangsdatum («pensioenshoppen»), de ontvangende pensioenuitvoerder bij het voorleggen van de offerte voor de uitvoering van de uitkeringsfase de persoonlijke informatie over dit keuzerecht dient te verstrekken en inzicht biedt in de gevolgen als de deelnemer al dan niet gebruikmaakt van dit keuzerecht.

de deelnemer om de consequentie van het gebruikmaken van het keuzerecht voor de hoogte van de periodieke levenslange ouderdomspensioenuitkering beter te overzien.

Het gebruikmaken van het keuzerecht kan gevolgen hebben voor de verschuldigde inkomstenbelasting en premie volksverzekeringen, alsmede de inkomensafhankelijke regelingen waar recht op bestaat (waaronder de partnertoeslag AOW, een uitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet, een bijstandsuitkering of aanvullende inkomensvoorziening ouderen). Reden hiervoor is dat het laten afkopen van een deel van de waarde van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen het (verzamel)inkomen van de deelnemer verhoogt in de maand respectievelijk het jaar waarin de gedeeltelijke afkoop plaatsvindt. Voor een uitgebreide toelichting bij de gevolgen die kunnen optreden wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel.

De mogelijke effecten van het gebruik van het keuzerecht op (kort gezegd) de fiscale- en uitkeringspositie van de deelnemer is een belangrijk aspect voor de deelnemer om rekening mee te houden bij de afweging om al dan niet gebruik te maken van het keuzerecht. Op grond van de verplichting voor pensioenuitvoerders om deelnemers correct, duidelijk en evenwichtig te informeren is het belangrijk dat pensioenuitvoerders in de meer specifieke en persoonlijke informatievoorziening over het keuzerecht de deelnemer nadrukkelijk wijzen op de mogelijkheid dat de gedeeltelijke afkoop hierop van invloed kan zijn en de deelnemer erop wijzen waar en hoe nadere informatie kan worden verkregen (te denken valt aan een verwijzing naar de informatie en rekentools van de Belastingdienst, gemeenten, de Sociale Verzekeringsbank en de mogelijkheid tot het inschakelen van een financieel adviseur).

Deze waarschuwing is niet alleen relevant bij het nieuwe keuzerecht om een deel van de waarde van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen op pensioeningangsdatum te laten afkopen, maar is ook relevant bij andere keuzemogelijkheden rondom pensioeningangsdatum. Denk bijvoorbeeld aan een hoog-laaguitkering, het vervroegen of uitstellen van pensioen, en het uitruilen tussen ouderdomspensioen en partnerpensioen. Ook bij deze keuzemogelijkheden, en zeker bij een combinatie van keuzemogelijkheden, is het belangrijk dat mensen weten dat dit gevolgen kan hebben op de verschuldigde inkomstenbelasting en premie volksverzekeringen en de inkomensafhankelijke regelingen waar recht op bestaat. Daarom is met dit besluit in artikel 9, vijfde lid, Besluit uitvoering PW en Wvb opgenomen dat een uitvoerder de deelnemer, nadat deze interesse heeft getoond in het gebruikmaken van een keuzemogelijkheid en/of –recht, in de meer persoonlijke informatie (op verzoek) over de consequentie van het gebruikmaken van een keuzemogelijkheid hier op moet wijzen. Aangezien een pensioenuitvoerder niet beschikt over de volledige inkomenspositie van een deelnemer, is niet vereist dat de pensioenuitvoerder alle mogelijke gevolgen voor de verschuldigde inkomstenbelasting, premie volksverzekeringen en inkomensafhankelijke regelingen gedetailleerd uitwerkt in de informatievoorziening.

Voor de volledigheid zij opgemerkt dat de algemene normen ten aanzien van het informeren van deelnemers uit de PW en Wvb ook gelden in het kader van de bovenstaande informatieverplichtingen. Dat brengt onder meer met zich dat pensioenuitvoerders met de informatie over het keuzerecht zoveel mogelijk moeten aansluiten bij de informatiebehoefte en kenmerken van de deelnemer en de informatie met inachtneming van de regels uit de PW en Wvb zowel schriftelijk als elektronisch kan worden verstrekt. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) houdt toezicht op de naleving van de informatieverplichtingen van pensioenuitvoerders en houdt derhalve ook toezicht op de informatieverstrekking door pensioenuitvoerders over dit keuzerecht.

Naast dat een deelnemer rondom de pensioeningangsdatum van de pensioenuitvoerder informatie ontvangt over het recht op afkoop van een deel van de waarde van de aanspraken op ouderdomspensioen, is met dit besluit voorgeschreven dat hierover ook in het pensioenregister (artikel 51 PW en artikel 62 Wvb) informatie wordt opgenomen. Het pensioenregister heeft onder meer tot doel om deelnemers inzicht te bieden in de keuzes ten aanzien van het pensioen en de gevolgen van deze keuzes. Het pensioenregister toont op dit moment onder meer al de indicatieve gevolgen van het vervroegen of uitstellen van de pensioeningangsdatum op het pensioeninkomen. Aanvullend hierop wordt voorgeschreven dat het pensioenregister in ieder geval ook de indicatieve gevolgen voor het pensioeninkomen toont als gebruik wordt gemaakt van het recht op gedeeltelijke afkoop met 5% en het maximum van 10% op pensioeningangsdatum, alsmede de bijbehorende indicatieve afkoopbedragen. Dit stelt de deelnemer in staat om gericht een

financiële planning te maken en na te denken over de consequenties die gebruikmaking van het keuzerecht heeft. De gevolgen van een combinatie van keuzemogelijkheden voor het pensioen kan een deelnemer bij de eigen pensioenuitvoerder(s) opvragen. Benadrukt zij ook dat het pensioenregister enkel de gevolgen voor het pensioen bevat. Het pensioenregister bevat niet de gevolgen van gebruikmaking van het keuzerecht op andere terreinen, zoals de verschuldigde inkomstenbelasting en het recht op inkomensafhankelijke regelingen. Om de deelnemer zo evenwichtig mogelijk te kunnen informeren, is het wenselijk dat ook in het pensioenregister expliciet de waarschuwing is opgenomen dat gebruikmaking van het afkooprecht (voor zover van toepassing) invloed kan hebben op de verschuldigde inkomstenbelastingen, de verschuldigde premie volksverzekeringen en de inkomensafhankelijke regelingen.

2.2 Wijziging van het Bgfo

Het belang van goede en tijdige informatievoorziening geldt ook ten aanzien van het keuzerecht met betrekking tot oudedagsvoorzieningen die zijn opgebouwd in de derde pijler. Met dit besluit is in het Bgfo voor aanbieders van oudedagsvoorzieningen in de derde pijler voorgeschreven dat zij informatie dienen te verstrekken aan de consument over de mogelijkheid om een deel van de waarde van de opgebouwde aanspraak op periodieke uitkeringen als bedrag ineens uit te laten keren. De aanbieder dient de consument zes maanden voor het eind van de looptijd van de oudedagsvoorziening over het keuzerecht te informeren. In lijn met de informatieverplichtingen die gelden ten aanzien van het tweedepijlerpensioen, geldt dat de aanbieder van het uitkeringsproduct de consument in ieder geval dient te informeren over de hoogte van de gedeeltelijke uitkering als bedrag ineens en de resterende hoogte van de periodieke uitkeringen na gebruik van het keuzerecht, alsmede over de resterende hoogte van de periodieke uitkeringen als geen gebruik wordt gemaakt van het keuzerecht. Daarnaast dient de aanbieder van een uitkeringsproduct de consument uitdrukkelijk te wijzen op de mogelijke invloed van de gedeeltelijke uitkering als bedrag ineens op de verschuldigde inkomstenbelasting, de inkomensafhankelijke regelingen en de verschuldigde premie volksverzekeringen. De AFM houdt toezicht op de naleving van deze informatieverplichtingen.

3. Gegevensbescherming

Gezien de aard van het voorstel is een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (PIA) uitgevoerd, aanvullend op de PIA die is uitgevoerd voor het wetsvoorstel. Met behulp van de PIA is de noodzaak onderzocht van de voorgenomen verwerking van persoonsgegevens en zijn op gestructureerde wijze de gevolgen en risico's van de maatregel(en)/het systeem voor gegevensbescherming in kaart gebracht. Hierbij is in het bijzonder aandacht besteed aan de beginselen van transparantie, gegevensminimalisering, doelbinding, het vereiste van een goede beveiliging en de rechten van de betrokkenen. De gegevensbeschermingseffectbeoordeling wordt in de wetgevingskalender gepubliceerd.

In dit besluit is uitwerking gegeven aan een aantal delegatiebepalingen uit de PW en Wvb, specifiek voor de informatieverplichtingen rondom het keuzerecht om op de pensioeningangsdatum een deel van de waarde van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen te laten afkopen. De lagere regelgeving is zodanig vormgegeven dat de informatieverstrekking van de pensioenuitvoerder bijdraagt aan het kunnen maken van deze keuze, inclusief de informatievoorziening hierover op www.Mijnpensioenoverzicht.nl. Pensioenuitvoerders beschikken op dit moment al over het te verwachten ouderdomspensioenbedrag op pensioeningangsdatum. De handelingen die een pensioenuitvoerder nu uitvoert, worden uitgebreid met een berekening van een afkoopwaarde van maximaal 10% van dit bedrag. De pensioenuitvoerder beschikt nu ook al over alle persoonsgegevens die nodig zijn om dit bedrag te berekenen, met uitzondering van het percentage dat de betreffende deelnemer kiest voor afkoop. De pensioenuitvoerder beschikt na inwerkingtreding van de wet en dit besluit niet over meer persoonsgegevens dan nu.⁵ De gegevensverwerking past bij het doel waar de gegevens voor zijn verzameld, namelijk pensioenuitvoering. De rechten van de betrokkenen bij de

⁵ Hierbij is aangesloten bij de principes van 'privacy by design' en 'privacy by default' uit de Algemene verordening gegevensbescherming (art. 25 AVG).

privacyregelgeving worden niet beperkt. De gegevensverwerking bij het pensioenregister past binnen hun taakopdracht. Bij het pensioenregister is geen sprake van een grote databank, maar worden gegevens 'real time' opgevraagd bij de betreffende pensioenuitvoerder(s). Het pensioenregister wijzigt niets aan deze gegevens.

4. Regeldruk

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel is ingegaan op de regeldrukgevolgen van de uitbreiding van de informatieverplichtingen van pensioenuitvoerders vanwege de introductie van het keuzerecht voor deelnemers om een deel van de waarde van aanspraken op ouderdomspensioen te laten afkopen. De eenmalige kosten voor uitbreiding van de (generieke) brief waarmee deelnemers rondom de pensioeningangsdatum worden geïnformeerd over hun keuzemogelijkheden zijn daarbij geraamd op € 1,8 miljoen voor de totale sector. De structurele kosten voor het op verzoek van de deelnemer verstrekken van specifieke en persoonlijke informatie en het bieden van cijfermatig inzicht in de afkoopwaarde en de hoogte van het periodiek uit te keren ouderdomspensioen als al dat niet gebruik wordt gemaakt van het keuzerecht is daarbij geraamd op in totaal € 7,67 miljoen. De aanname die onder deze kosten ligt, is dat er per uitkering van een bedrag ineens (20.000 keer per jaar) gemiddeld drie vragen en/of berekeningen aan de orde zullen zijn die bij pensioenuitvoerders tot administratieve handelingen en actuariële berekeningen leiden. Het grootste deel hiervan, ca. € 6,5 miljoen, ziet op de actuariële berekeningen door hoger opgeleid personeel en daarbij behorende personeelskosten. € 0,4 miljoen is voorzien voor het verzenden van aanvullende informatie.

Pensioenuitvoerders krijgen aanvullend op de regeldrukkosten die zijn opgenomen in het wetsvoorstel te maken met extra structurele administratiekosten voor het berekenen van de gevolgen van een bedrag ineens van 5% en 10% op pensioeningangsdatum ten behoeve van verstrekking ervan aan het pensioenregister. De structurele kosten hiervoor worden geraamd op € 0,5 miljoen voor de totale sector (tweede pijlerpensioen). De aanname die onder deze kosten ligt, is dat een pensioenuitvoerder deze indicatieve berekeningen automatiseert in de administratie en hier een uitdraai van aan het pensioenregister stuurt. Pensioenuitvoerders moeten hiervoor de administratieve en ICT-organisatie en processen aanpassen. Daarvoor moeten eenmalig kosten worden gemaakt. Daarnaast moeten medewerkers over de wijzigingen van de wet worden geïnstrueerd en moeten handboeken/opleidingen aan de nieuwe wet worden aangepast. Deze aanpassingen brengen eveneens extra kosten met zich mee. Deze incidentele kosten zijn berekend op € 1,6 miljoen.⁶

Bij het pensioenregister zien de kosten op het eenmalig aanpassen van een koppelvlak en het aanpassen van de website. De kosten hiervoor worden geschat op € 0,1 mln.

Ook aanbieders van oudedagsvoorzieningen in de derde pijler krijgen te maken met een toename van de regeldruk doordat zij informatie moeten verstrekken over het keuzerecht en berekeningen moeten uitvoeren. Zoals reeds opgenomen in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel zijn de kosten geraamd op € 0,75 miljoen voor de totale sector.

Derde pijler pensioenproducten zijn niet zichtbaar op Mijnpensioenoverzicht.nl.

De uitbreiding van de informatievoorzieningen heeft ook regeldrukgevolgen voor deelnemers. De kosten die gepaard gaan met het kennisnemen van de informatie over het keuzerecht in de generieke brief zijn in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel geraamd op structureel € 750.000 voor de gehele groep. Voor de groep die gebruikmaakt van het keuzerecht (uitgaande van 10% van het aantal personen dat in een jaar met pensioen gaat) geldt een aanvullende regeldruk in verband met het kennisnemen van de meer specifieke informatie over dit keuzerecht (zoals de berekeningen gemaakt door de pensioenuitvoerder). De kosten hiervan worden geschat op € 250.000 voor de gehele groep.

5. Internetconsultatie

PM

⁶ Conform eerder gehanteerde inschattingen bij de Wet waardeoverdracht klein pensioen.

6. Toezichttoetsen en Advies

Het besluit zal voor een toezichttoets voorgelegd worden aan de AFM, De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), en voor advies aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR).

PM

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A (artikel 7a Besluit uitvoering PW en Wvb)

Met dit onderdeel is in artikel 7a Besluit uitvoering PW en Wvb vastgelegd dat de pensioenuitvoerder de deelnemer of gewezen deelnemer die pensioengerechtigde wordt moet informeren over het recht op afkoop van een deel van de waarde van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen, bedoeld in artikel 69a PW en artikel 80b Wvb. De informatie wordt verstrekt op een zodanig moment dat de deelnemer of gewezen deelnemer nog voldoende tijd heeft om aanvullende informatie te verzoeken en een weloverwogen keuze te maken over het al dan niet gebruikmaken van dit keuzerecht. Aangezien de afkoop op grond van artikel 69a, eerste lid, onderdeel b, PW en artikel 80b, eerste lid, onderdeel b, Wvb uiterlijk dient te geschieden op de ingangsdatum van het ouderdomspensioen, dient de informatie tijdig vóór ingang van het ouderdomspensioen te worden verstrekt. De informatie die de pensioenuitvoerder op grond van artikel 7a Besluit uitvoering PW en Wvb verstrekt betreft in eerste instantie generieke informatie over het keuzerecht. Indien een deelnemer naar aanleiding hiervan verzoekt om meer informatie, is een pensioenuitvoerder verplicht meer specifieke en persoonlijke informatie aan de deelnemer te verstrekken. Zie hiertoe de artikelsgewijze toelichting bij artikel I, onderdeel B, van dit besluit.

Artikel I, onderdeel B (artikel 9 Besluit uitvoering PW en Wvb)

Met dit onderdeel is allereerst in artikel 9, vijfde lid, Besluit uitvoering PW en Wvb vastgelegd dat de pensioenuitvoerder de deelnemer of gewezen deelnemer op verzoek meer specifieke en persoonlijke informatie moet verstrekken over de consequenties als de deelnemer of gewezen deelnemer gebruikmaakt van één of meerdere keuzemogelijkheden waarin de pensioenregeling voorziet. Te denken valt hierbij aan een hoog-laaguitkering, het vervroegen of uitstellen van pensioen, het uitruilen tussen ouderdomspensioen en partnerpensioen of het gebruikmaken van het recht om een deel van de waarde van de aanspraken op ouderdomspensioen af te kopen. Voorheen was enkel voor uitruil expliciet vastgelegd dat een uitvoerder een deelnemer of gewezen deelnemer hierover op verzoek meer informatie dient te verstrekken. Met deze wijziging is geëxpliciteerd dat dit voor alle keuzemogelijkheden (en combinaties daarvan) geldt. Voorts is in het vijfde lid vastgelegd dat de uitvoerder bij de meer specifieke en persoonlijke informatie over de keuzemogelijkheden die op verzoek wordt verstrekt nadrukkelijk moet wijzen op (a) de mogelijkheid dat (voor zover van toepassing) het gebruikmaken van de keuzemogelijkheid gevolgen kan hebben op de verschuldigde inkomstenbelastingen, de verschuldigde premie volksverzekeringen en het recht op de inkomensafhankelijke regelingen en (b) de wijze waarop een deelnemer of gewezen deelnemer hierover meer informatie kan verkrijgen. Voor de volledigheid zij benadrukt dat deze aanvullende informatie zelf uiteraard niet door de uitvoerder ter beschikking hoeft te worden gesteld, aangezien die geen inzicht heeft in de volledige inkomenspositie van een deelnemer of gewezen deelnemer. Zoals aangegeven in paragraaf 2.1 van het algemeen deel van deze nota van toelichting kan bijvoorbeeld aan deze verplichting worden voldaan door te verwijzen naar de informatie en rekentools van de Belastingdienst, gemeenten, de Sociale Verzekeringsbank en de mogelijkheid tot het inschakelen van een financieel adviseur.

Daarnaast is met dit onderdeel een nieuw artikellid aan artikel 9 toegevoegd. In dit artikellid is – in aanvulling op het vijfde lid (nieuw) – vastgelegd welke informatie de uitvoerder in ieder geval dient te verstrekken als een deelnemer of gewezen deelnemer verzoekt om meer informatie over het recht op afkoop van een deel van de waarde van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen. Deze informatie omvat in ieder geval de (indicatieve) hoogte van de

afkoopwaarde ("het bedrag ineens") en de hoogte van het periodiek uit te keren ouderdomspensioen als gebruik wordt gemaakt van het afkooprecht, alsmede de hoogte van de periodieke levenslange pensioenuitkering als geen gebruik wordt gemaakt van het afkooprecht. Dit biedt de deelnemer of gewezen deelnemer inzicht in het effect die het gebruikmaken van het afkooprecht heeft op de hoogte van de periodieke levenslange pensioenuitkering.

Artikel I, onderdeel C (artikel 9e Besluit uitvoering PW en Wvb)

Met dit artikel wordt in artikel 9e, vierde lid, Besluit uitvoering PW en Wvb vastgelegd dat het pensioenregister inzicht moet tonen in de indicatieve gevolgen op het pensioeninkomen en de indicatieve hoogte van de afkoopwaarde als een deelnemer of gewezen deelnemer gebruikmaakt van het recht op afkoop van een deel van de waarde van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen. Voorgeschreven is dat het pensioenregister daarbij inzicht biedt in twee situaties: (1) de situatie dat een deelnemer of gewezen deelnemer kiest voor een afkooppercentage van 5% en (2) de situatie dat een deelnemer of gewezen deelnemer kiest voor het maximale afkooppercentage van 10%. Op deze manier biedt het pensioenregister de deelnemer inzicht in het effect van het gebruikmaken van het keuzerecht op de hoogte van de periodieke levenslange pensioenuitkering en wordt tevens direct inzichtelijk dat er niet alleen de mogelijkheid bestaat om het maximale percentage (10%) op te nemen.

Voorts is in artikel 9e, vierde lid, tweede zin, Besluit uitvoering PW en Wvb geëxpliciteerd dat bij het tonen van de indicatieve gevolgen van de keuzemogelijkheden die worden genoemd in de eerste zin voor de deelnemer wordt uitgegaan van de reglementair te bereiken aanspraken op ouderdomspensioen en voor de gewezen deelnemer van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen. De reglementair te bereiken aanspraken op ouderdomspensioen van een deelnemer betreffen een indicatie van de pensioenaanspraken op ouderdomspensioen die een deelnemer zal bereiken wanneer de deelnemer tot de pensioeningangsdatum onder gelijkblijvende omstandigheden in dienst blijft.

Artikel I, onderdeel D (artikel 16 Besluit uitvoering PW en Wvb)

In artikel 16 van het Besluit uitvoering PW en Wvb worden regels gesteld voor het vaststellen van de afkoopwaarde en afkoopvoet bij het afkopen van een klein pensioen (artikel 66 PW en artikel 78 Wvb) en afkopen van een fiscaal bovenmatig pensioen (artikel 69 PW en artikel 80a Wvb). Door toevoeging van artikel 69a PW en 80b Wvb wordt dit ook geregeld voor het in deze artikelen opgenomen recht om op de pensioeningangsdatum een deel van de waarde van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen te laten afkopen.

Artikel II (artikel 76a Bgfo)

Een aanbieder van een oudedagsvoorziening in de derde pijler (een lijfrenteverzekering, lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht als bedoeld in artikel 4:71.0a Wft) dient de consument voor het eind van de looptijd van de oudedagsvoorziening te informeren over de mogelijkheid om een deel van de waarde van de opgebouwde aanspraak op periodieke uitkeringen als bedrag ineens uit te laten keren (eerste lid). De aanbieder dient deze informatie zes maanden voor het eind van de looptijd van het product te verstrekken zodat de consument voldoende tijd heeft om een keuze te maken. Indien de consument de lijfrenteverzekering, lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht heeft afgesloten door tussenkomst van een bemiddelaar dan dient de informatie over het recht op opname van een bedrag ineens voor de oudedagsvoorziening te worden verstrekt door de bemiddelaar tenzij de bemiddelaar en de aanbieder van de lijfrenteverzekering, lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht anders zijn overeengekomen (artikel 4:21 jo. 4:20, derde lid Wft).

Op verzoek dient de aanbieder van een uitkeringsproduct (product waarbij het bedrag dat is opgebouwd periodiek wordt uitgekeerd aan de consument) vervolgens informatie aan de consument te verstrekken over de hoogte van de gedeeltelijke uitkering als bedrag ineens, de resterende hoogte van de periodieke uitkeringen na gebruik van het keuzerecht en de hoogte van de periodieke uitkeringen als geen gebruik wordt gemaakt van het keuzerecht (tweede lid). De aanbieder van het uitkeringsproduct kan een andere aanbieder zijn dan de aanbieder waarbij de

consument de aanspraken heeft opgebouwd. De consument kan derhalve bij verschillende aanbieders van uitkeringsproducten een offerte opvragen. Het is belangrijk dat de consument bij de afweging om al dan niet gebruik te maken van het keuzerecht rekening houdt met de mogelijke invloed die de gedeeltelijke afkoop heeft op de totale belastingdruk (bij opname voor AOW-datum) en de gevolgen voor toeslagen en inkomensafhankelijke regelingen. De aanbieder van een uitkeringsproduct dient de consument dan ook uitdrukkelijk te wijzen op de mogelijke invloed van de gedeeltelijke uitkering als bedrag ineens op de verschuldigde inkomstenbelasting, de inkomensafhankelijke regelingen en de verschuldigde premie volksverzekeringen (derde lid). De aanbieder van een uitkeringsproduct hoeft derhalve niet de financiële positie van de consument in kaart te brengen en alle mogelijke gevolgen voor de verschuldigde inkomstenbelasting, inkomensafhankelijke regelingen en de verschuldigde premie volksverzekeringen uit te werken. De aanbieder van een uitkeringsproduct kan de consument wel wijzen op bijvoorbeeld de informatie en rekentools van de Belastingdienst, de Sociale Verzekeringsbank en de mogelijkheid tot het inschakelen van een financieel adviseur.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees